

Đ I C NG

Tr c ngày 30 tháng 4 năm 1975, t B n H i, vĩ tuy n 17, mi n b c c a lãnh th Vi t Nam C ng Hòa, xuôi nam, đ n mi n cu i Vi t, mũi Cà Mau, đ c phân đ nh thành 4 Vùng Chi n Thu t và sau này đ i thành 4 Quân Khu v m t quân s cũng nh ph ng di n hành chánh, tr c thu c chánh quy n trung ng.

M i Vùng Chi n Thu t hay Quân Khu ch huy v m t quân s , bên c nh có Tòa Đ i Bi u Chánh Ph qu n tr v m t hành chánh, đ t các t nh trong vùng vào trách nhi m c a Vùng Chi n Thu t (Quân Khu) g i là Ti u khu. V T L nh Quân Khu hay Vùng Chi n Thu t kiêm nhi m ch c trách Đ i Bi u Chánh Ph vì là trong th i chi n. Các v Ti u Khu Tr ng cũng kiêm nhi m ch c v T nh Tr ng và c p qu n - Chi khu cũng có Chi Khu Tr ng kiêm nhi m Qu n Tr ng. c p xã cũng có Phân Chi Khu Tr ng, nh ng Xã Tr ng l i do dân b u.

Đ A LÝ - TH NH NG

Trong ph m vi bài này, tôi ch đ c p đ n các t nh Mi n Tây, vùng đ ng b ng sông C u Long còn g i là Vùng 4 Chi n Thu t hay Quân Khu 4, m t th i vang danh kiêu hùng.

Th Xã C n Th đ c m nh danh là Th Đô c a mi n Tây – Nam B nên có tên g i là Tây Đô. S dĩ có tên g i thân th ng này vì ở đây có b n doanh B T L nh Quân Đoàn 4 & Vùng 4 Chi n Thu t và Tòa Đ i Bi u Chánh Ph Mi n Tây v i các Nha S tr c thu c. Mi n Tây là vùng đ t có nhi u phù sa, trù phú nh t, trung tâm đ i m c a n n kinh t nông nghi p phát tri n và ngh nuôi cá n c ng t cho đ n ngày nay và t ng lai.

Phía B c c a Vùng 4 Chi n Thu t giáp v i đ a gi i Vùng 3 Chi n Thu t. Phía Đông, k t b bi n c a t nh Gò Công, ch y dài qua nhi u t nh Đ nh T ng, Ki n Hòa, Vĩnh Bình, Ba Xuyên, B c Liêu, An Xuyên (mũi Cà Mau), b bi n ti p t c ch y v h ng Tây Nam đ n Hà Tiên. M t b bi n r t dài làm giàu cho ngành nuôi b t h i s n b i n và các loài thu t c v vùng n c l . T phía Tây, Tây Nam, Tây B c giáp v i n c láng gi ng Kamphuchia.

Tóm l i, Vùng 4 Chi n Thu t - đ ng b ng sông C u Long là vùng đ t m i, màu m , phì nhiêu nh t Vi t Nam, th m nh v nông nghi p và nuôi b t th y s n v i n c m n, n c l và n c ng t quanh năm có th đ cung ng cái ăn cho c n c.

S hinh thành vùng đ t màu m c a mi n đ ng b ng Nam B , nh con sông C u Long t Bi n H (Tonlé Sap) c a x Chùa Tháp ch y qua biên gi i Vi t Nam t nh đ a đ u Châu Đ c v i 2 nhánh g i là sông Ti n và sông H u. còn g i là Ti n Giang và H u Giang. Hai con sông chánh Ti n Giang và H u Giang, n c ch y ra bi n Đông (Nam H i) v i 9 c a nên g i là C u Long Giang: c a Đ i, Ti u, Ba Lai, Hàm Luông, C Chiên, Cung H u, Đ nh An, Bassac, Tranh Đ ... (Tôi moi trong trí nh khi còn h c ti u h c cách nay h n 60 năm). Chính sông Ti n và sông H u ti p đ a đ t phù sa t th ng ngu n sông Mékong (C u Long), theo dòng n c ch y đ xu ng t tháng 5 đ n tháng 10 âm l ch (cũng là mùa m a và lũ l t) xuôi v đ ng b ng mi n Tây Nam B t o thành m t th nh ng màu m phì nhiêu tuy t v i do thiên nhiên u đ i ban t ng. M i năm mũi Cà Mau đ c tr ng dài thêm ra bi n.

Khi vào đ a gi i t nh Châu Đ c, sông Ti n ch y qua qu n Tân Châu đ xuôi ra bi n qua các t nh Ki n Phong (Cao Lãnh), Sa Đéc, Vĩnh Long, Vĩnh Bình (Trà Vinh), Ki n Hòa (B n Tre)... Sông H u ch y ngang qua t nh l Châu Đ c t 2 qu n An Phú và Châu Phú, xuôi dòng v t nh An Giang (Long Xuyên), Phong Dinh (C n Th), Vĩnh Long, Ba Xuyên (Sóc Trăng), Vĩnh Bình... Hai con sông Ti n và H u, t o ra hàng ch c ph l u l n và n i li n hàng trăm ph l u nhỏ cũng nh nh ng kinh đào k t thành m t m ng l i đ ng th y ch n ch t, sông n c h u tình c a kh p mi n Tây Nam B v i 16 t nh và 92 qu n...

V M T QUÂN S

Đ ng b ng sông C u Long t c là Vùng 4 Chi n Thu t, chia thành 3 khu chi n có 3 S Đoàn B Binh chính quy QLVNCH trách nhi m. Khu Chi n Thu t Ti n Giang t ranh gi i c a t nh Long An (V3CT) ch y xu ng các t nh Đ nh T ng (M Tho), Gò Công, Ki n Hòa (B n Tre), Ki n T ng do S Đoàn 7 B Binh trách nhi m v an ninh lãnh th . B T L nh SĐ 7 đ t t i Th xã M Tho, sau chuy n qua Căn c Đ ng Tâm, do SĐ 9 BB M bàn giao i cho QLVNCH. Đây là các t nh t ng n c a sông Ti n t Bi n H (Tonlé Sap) x Chùa Tháp ch y xu ng. H u ng n sông Ti n có các t nh: Ki n Phong (Cao Lãnh), Sa Đéc, Vĩnh Long, Vĩnh Bình (Trà Vinh). B c M Thu n còn g i B n phà M Thu n (nay thành c u M Thu n) n m trên th y l sông Ti n, b n phà bên trái (nghĩa là t Th Đô Sài Gòn đi xu ng) thu c t nh Đ nh T ng, bên ph i thu c t nh Sa Đéc và Vĩnh Long. Các t nh h u ng n sông Ti n t c là các ti u khu v m t quân s thu c Khu 41 Chi n Thu t, đ t thu c quy n trách nhi m c a S Đoàn 9 BB, b n doanh t i Th xã Sa Đéc.

Các t nh b nh h ng tr c ti p c a con sông H u mà ng i C n Th th ng g i theo ng i Pháp là sông Bassac. Khu 42 Chi n Thu t c a vùng sông H u này, g m các Ti u khu Phong Dinh, Ba Xuyên, Ch ng Thi n, Kiên Giang (R ch Giá), B c Liêu và An Xuyên (Cà Mau). Hai t nh Châu Đ c và An Giang có lúc thu c Khu 42 Chi n Thu t, có lúc thu c Bi t Khu 44 hay Khu 41 Chi n Thu t.

H i th i còn là Vùng Chi n Thu t, V4CT có thêm Bi t Khu 44 (t ng đ ng v i Khu chi n thu t – S đoàn), b n doanh đ t t i Cao Lãnh (t nh Ki n Phong) bao g m các t nh Ki n Phong, Ki n T ng, Châu Đ c (các t nh có biên gi i v i n c láng gi ng Kampuchia nên có r t nhi u tr i L c L ng Đ c Bi t - Tr i Bi t Kích, thi t đ t t i các vùng biên c ng này). M i tr i Bi t Kích g i là A, nhi u tr i A trong m t khu v c tr c thu c B và c p cao h n B, ch huy t ng quát c p Vùng, g i là C nên Vùng 4 Chi n Thu t có C4 - LLDB, b n doanh đ t sân bay C n Th .

Bi t Khu 44 có 5 v T L nh t o d u n khó quên đ i v i nh ng chi n sĩ ph c v k hu v c tr ng y u này, có cùng biên gi i v i x Chùa Tháp – Kampuchia.. V T L nh th nh t là Đ i Tá Nguy n H u H nh có đ n 16 đ a con đ c Tòa Thánh Vatican vinh danh (c u Tham M u Tr ng QĐ4), khi làm T L nh Bi t Khu 44 đ c vinh thăng Chu n T ng và sau ngày 30.4.75, Chu n T ng H nh nguyên hình là Vi t gian c ng s n n m vùng. Gi th 25 c a ngày 30.4.75, Chu n T ng Nguy n H u H nh đ c c làm quy n T ng Tham M u Tr ng B T ng Tham M u khi Trung T ng Vĩnh L c, v T ng Tham M u Tr ng cu i cùng c a QLVNCH lên máy bay đi t n n. V T L nh th hai là Đ i Tá Ph m Văn Phú đ c vinh thăng Chu n T ng . Khi thuyên chuy n v Vùng I Chi n Thu t, Chu n T ng Phú làm T L nh S Đoàn 1 B Binh,. Sau lên Thi u T ng đ c b nhi m ch c v T L nh Quân Đoàn 2 & Vùng 2 Chi n Thu t cho đ n ngày V2CT “đi t n chi n thu t” bi th m và Thi u T ng Ph m Văn Phú tu n ti t ch t vào ngày đen t i c a chính th VNCH 30.4.75. V Đ i Tá T L nh th ba là Đ i Tá Võ H u H nh (th i gian c m quy n r t ng n nên không đ c đeo sao nh 2 v ti n nhi m) , V T L nh th t , Đ i Tá Tr n Văn Hai, nguyên T L nh C nh Sát Qu c Gia, vinh thăng Chu n T ng và đ n v cu i cùng, T L nh S Đoàn 7 BB và tu n ti t ch t vì s đ u hàng c a Đ i T ng Đ ng Văn Minh, ngày 30.4.1975. Ng i T L nh th năm, cũng là v T L nh cu i cùng c a BK44, n i ti ng là mê đào hát BT, b v ghen t ng b ng hoa lá làm h b t h đ ng nên không b t đ c 1 sao nh 3 v T L nh ti n nhi m. Ti c thay! Cái kh c a ng i sĩ quan mê đào hát làm t t ng n con đ ng ho n l đ ng m r ng thên thang p hía tr c vì ông Đ i Tá T L nh này thu c gia đình quý phái “hoàng t c” đ ng “tr v thiên h”.

T i C n Th , có B T L nh Quân Đoàn 4 và Vùng 4 Chi n Thu t cũng nh Toà Đ i Bi u Chánh Ph Mi n Tây đ t b n doanh i đây.

Tôi tng làm sĩ quan Thông tin Báo chí c a đ i đ n v này t cu i năm 63 đ n đ u năm 1970, tr i qua th i 7 v tng làm T L nh, trong đó có Trung Tng Nguy n Văn Thi u, sau là Tng Th ng Vi t Nam C ng Hòa v i 2 nhi m k .

NH NG NẢM THÁNG VANG DANH VÙNG 4 CHI N THU T

Sau cu c l t đ n n Đ nh t C ng hòa 1.11.1963, Đ i tá Bùi H u Nh n, T L nh S Đ oàn 21 BB vinh thăng Thi u Tng, v đ m trách T L nh Quân Khu 5 (Quân đ oàn 4 &V4CT sau này) thay th Thi u Tng Hu nh Văn Cao?. ch c v này, Thi u Tng Bùi H u Nh n đ m nh n r t ng n, ch ng 1 vài tháng và Thi u Tng Nh n đ c đ i v Trung ng – Sài Gòn. Trong vòng 1 năm sau, Thi u Tng Bùi H u Nh n b gi i ngũ vì không cùng phe cánh v i các v tng khác đang n m quy n lãnh đ o đ t n c. Hi n c u Thi u Tng Bùi H u Nh n đang c ng t i California. Trung Tá Cao H o H n T L nh Phó S đ oàn 21 BB vinh thăng Đ i tá gi ch c T L nh SĐ. 21BB (thay Thi u Tng Bùi H u Nh n). Giai đ o n này, tôi đang ph c v t i BCH Trung đ oàn 33 BB, B Ch Huy Hành Quân c a Trung đ oàn đóng t i Chà Là (Giá Ng a) thu c vùng U Minh H , t nh An Xuyên (Cà Mau).

Đây là th i đ i m. lên lon thăng ch c và thay đ i c p ch huy đ n v xoành x ch vì có nhi u cu c “ch nh lý, bi u đ ng l c l ng - xu ng đ ng - bi u tình”, thay đ i c p lãnh đ o, ch huy...nh ăn c m b a t i trung ng Sài Gòn và t i các đ i đ n v .

TRUNG TNG NGUY N H U CỐ

Tr c ngày đ o chánh 1.11.63, Đ i Tá Nguy n H u Cố hình nh gi ch c v T L nh Phó Quân Đ oàn 3 do Thi u Tng Tôn Th t Đính làm T L nh và ông là m t trong 2 v Đ i Tá (Đ i Tá Nguy n Văn Thi u T L nh S Đ oàn 5 B Binh) nòng c t cùng v i các v tng lãnh khác trong cu c l t đ n n Đ Nh t C ng Hòa.

Sau cu c đ o chánh, Đ i Tá Cố, Đ i Tá Thi u đ c thăng lên Thi u Tng 2 sao và gi nh ng ch c v cao c p trong H i Đ ng Tng Lãnh t i trung ng. Thi u Tng Cố đ c phân công v n m ch c T L nh Quân Đ oàn 4 (Quân Khu 5 C n Th mà Đ i Tá Tr n Thi n Khiêm tng làm T L nh đ m quân v c u nguy Tng Th ng Ngô Đ i m trong cu c đ o chánh h t ngày 11.11.60 do phe Đ i Tá Nguy n Chánh Thi c m đ u nên Đ i Tá Khiêm đ c vinh thăng Thi u Tng trong chi n công này. Tng Khiêm đ c đ i v trung ng đ m nh n ch c v cao h n, Tham M u Tr ng B Tng Tham M u và cũng là cái h a sau này cho Tng Th ng Ngô Đ i m, Tng Khiêm - m t ng i ch x ng quan tr ng trong cu c đ o chánh thành công 1.11.63). Trung Tng Cố v C n th sau Thi u Tng Bùi H u Nh n, cũng m t th i gian ng n và đ c thuyên chuy n v trung ng, gi ch c v cao h n. Có th i quy n l c cao nh t c a chánh th VNCH v i 3 nhân v t g i là “chóp bu” mà CSBV th ng rêu rao là Thi u-K -Cố. Tôi đ i quy n c a v T L nh Nguy n H u Cố m t th i gian r t ng n, ch ng h n 1 tu n.

Đ c bi t Trung Tng Nguy n H u Cố t t nghi p Khóa 1 Đ p Đá t c Khóa Qu c Tr ng B o Đ i năm 1948 t i Hu . Thi u Úy Nguy n H u Cố đ Th khoa khóa này, ông nguyên là thi u sinh quân đ c tuy n đ i h c. Sau 6 tháng th hu n t i đây, 10 sĩ quan đ đ u đ c Quân đ i Pháp đ a sang Pháp h c ti p 1 năm t i tr ng École d’Application d’Infanterie t nh Bretagne. M i sĩ quan đ c tuy n ch n theo h c khóa đ c bi t đó g m có các Thi u Úy: Nguy n H u Cố, Nguy n Văn Thi u, Đ ng Văn Quang, Tôn Th t Đính, Nguy n Văn Chuân... Trong khóa 1 Đ p Đá, Thi u Úy tr tu i nh t là Đ ng Văn Quang vì ông sinh năm 1929, khi t t nghi p Thi u Úy t i Hu năm 1948 ch a tròn 19 tu i. Các v t t nghi p Khóa Qu c Tr ng B o Đ i đ u tiên h u h t đ u n m gi nh ng ch c v quan trọng trong gu ng máy lãnh đ o qu c gia n n Đ Nh C ng Hòa.

TRUNG TNG D NG VĂN Đ C

Ti p theo v T L nh ti n nhi m là Trung Tng D ng Văn Đ c. Đây là m t sĩ quan c p tng

làm vi c nhi u h n nói, g ng m t v t ng này l m li, uy nghiêm, thu c c p kính s ...v i cái li c m t nhìn thu c c p r t “có th n” c a m t c p ch huy.

Trong su t th i gian tôi làm sĩ quan Thông Tin & Báo Chí QĐ4 & V4CT (lúc đó Ban TTBC ch a có quy ch t ch c rõ ràng, tr c thu c Phòng 5 – CTTL, sau này tr c thu c Kh i CTCT) th ng làm vi c tr c ti p v i quý v T L nh ho c qua trung gian c a v Tham M u Tr ng ho c Tham M u Phó Chi n Tranh Chính Tr . Nh ng, tôi th ng tháp tùng cùng ng i trên chi c tr c thăng ch huy c a v T L nh QĐ4 & V4CT làm nhi m v c a sĩ quan thông tin báo chí ghi nh n, ph bi n tin t c và hình nh.

Trong th i gian g n 7 năm v i ch c v nóng h i này vì g n “M t Tr i”, tôi ch a g p m t ông t ng th hai có cái uy nh Trung T ng Đ ng Văn Đ c. Tôi cũng ch a h th y ông t ng Đ c có m t n c i v i ai dù là khi đang d m t b a ti c ti p tân c a t nh hay đ n v quân s nào đó. T ng Đ c mi t mài làm vi c, không k th i gian, ít ti p xúc v i thu c c p khi không có chuy n th t c n thi t.

Chính th i đi m làm T L nh Quân Đoàn 4 & Vùng 4 Chi n Thu t, Trung T ng Đ ng Văn Đ c là ng i đ u tiên có k ho ch “thu ph c nhân tâm”, thành l p các Đ i đ i, Ti u đoàn đ a ph ng quy t các c u chi n sĩ c a giáo phái Hòa H o c các t nh Phong Dinh, Vĩnh Long, Sa Đéc. Châu Đ c, An Giang, Ki n Phong, Ki n T ng...và các c u chi n sĩ đ o Cao Đài An Xuyên, B c Liêu, Kiên Giang ...có tinh th n ch ng c ng cao đ .

V i t cách là sĩ quan thông tin báo chí, tôi th ng cùng v i sĩ quan tùy viên c a v T L nh đi đây đi đó v i “M t Tr i” nên tôi cũng hi u ít nhi u cá tánh c a m i v .

Th i Trung T ng Đ ng Văn Đ c làm T L nh Quân Đoàn 4 & Vùng 4 Chi n Thu t, b ng d ng ông t ng “n i h ng” hay ai thúc đ y làm cu c bi u d ng l c l ng, đ a quân v Th Đô Sài Gòn (sau cu c ch nh lý c a Trung T ng - Đ i T ng Nguy n Khánh). Đ i quân c a QĐ4 ti n t i g n Phú Lâm thì d ng l i, theo l , th m nh c a QĐ4 lúc b y gi và trong Th Đô đã có đ n v n i ng s làm ch tình hình m t cách d dàng và h b nh ng v t ng đang n m quy n trong t m tay. Nh ng, Trung T ng Đ c không có c duyên làm nên chuy n l n (t t hay x u h n cho đ t n c?), vì có s gi Sai Gòn bay xu ng (hình nh là T ng Nguy n Cao K) th o lu n, đi u đình v i đi u ki n gì đó, ông T ng Đ c ra l nh cho các đ n v c h u c a QĐ4 lui binh v v trí cũ, nghĩa là rút lui v Vùng 4 Chi n Thu t. Có l , thâm tâm c a T ng Đ c tin r ng qua cu c đi u đình th a thu n Phú Lâm, ông s tr v C n Th làm vi c l i m t cách b ng an, nghĩa là ch c v T L nh QĐ4 & V4CT không vu t kh i t m tay ông. Nh ng bé cái l m tai h i, ông T ng r t đáng th ng c a chúng ta vì luôn có tinh th n k lu t c a m t quân nhân g ng m u và đúng là ông T ng v b i n đ c “m i” v Sài Gòn và ông ngoan ngoãn tuân l nh th ng c p. Sau đó, ông b b t t m giam và đ a ra tòa án quân s xét x ch b gi i ng (không nh rõ có b l t lon và bao nhiêu ngày tr ng c m nh đàn em c a T ng Đ c?). Có l vì u t h n, thua trí ng i khác, v n đàn em c a ông, làm ông T ng Đ ng Văn Đ c tr thành m t ng i m t trí sau này. Đ n khi CSBV c ng chi m mi n Nam, th t b t h nh cho v T ng mà tôi kính m n nh t, Trung T ng Đ ng Văn Đ c cũng b b t đi tù c i t o và khi đ c th ra, không bao lâu sau, ông ch t t i quê nhà trong âm th m l ng l .

Cu c đ i c a Trung T ng Đ ng Văn Đ c có th tóm g n, m t c p huy có tài nh ng b t phùng th i. Đ i th i Đ Nh t C ng Hòa, ông thăng quan ti n ch c r t nhanh và vì tính b c tr c và thi u chánh tr nên ông b Th T ng (T ng Th ng) Ngô Đình Di m không cho Thi u T ng Đ ng Văn Đ c n m binh quy n n a mà đ c “c t nh c” qua ngành ngo i giao v i ch c v Đ i S Nam Tri u Tiên? Vào ngành ngo i giao, làm vi c ngo i qu c nên ông T ng có v là ng i Đ c. Khi cu c đ o chánh 1.11.1963 thành công, Thi u T ng Đ ng Văn Đ c cũng đ c vinh thăng 1 c p lên Trung T ng và cu c đ i binh nghi p c a ông ch m đ t bi đát v i

ch c v cu i cùng T L nh Quân Đoàn 4 & Vùng 4 Chi n Thu t.

TRUNG T NG NGUY N VĂN THI U

Khi Trung T ng Nguy n Văn Thi u v Vùng 4 Chi n Thu t thay th Trung T ng D ng Văn Đ c b t c h t binh quy n và gi i ngũ, lúc đó ông còn mang lon Thi u T ng 2 sao và Trung T ng Nguy n Khánh g n thêm 1 sao n a. Lúc b y gi quy n binh đi u hành, lãnh đ o qu c gia do Trung T ng Nguy n Khánh n m h t.

Trung T ng Nguy n Văn Thi u v gi ch c v T L nh Quân Đoàn 4 & Vùng 4 Chi n Thu t kiêm Đ i Bi u Chánh Ph Mi n Tây. T i 3 khu chi n thu t v i 3 v Đ i Tá sau này đ u đ c vinh thăng Trung T ng, có m t th i gian làm T L nh Quân Đoàn. Khu Chi n Thu t Ti n Giang v i S Đoàn 7 BB trách nhi m, Đ i Tá Nguy n B o Tr - T L nh, sau lên Trung T ng T L nh Quân Đoàn 3 & V3CT. Khu 41 Chi n Thu t, Đ i Tá Vĩnh L c T L nh và khi lên Trung T ng gi ch c v T L nh Quân Đoàn 2 & V2CT. Th i gian n m ch c T L nh SĐ9 BB, Chu n T ng Vĩnh L c “dính” m i tình v i ca sĩ MH, kéo dài cho đ n ngày nay. Khu 42 Chi n Thu t, Đ i Tá Đ ng Văn Quang đang gi ch c Tr ng Phòng 4 B T ng Tham M u (quy n hành nh v T ng C c Tr ng Ti p V n sau này) đ c b nhi m v làm T L nh S Đoàn 21 B Binh thay th Đ i Tá Cao H o H n v trung ng nh n nhi m v m i. Đ i Tá Đ ng Văn Quang khi đ c thăng lên Chu n T ng, sau lên Thi u T ng v đ m nh n ch c v T L nh QĐ4 & V4CT và sau đó, ông đ c vinh thăng Trung T ng năm 1965.

Xin m đ u ngo t đ y. Chính Trung T ng Nguy n Khánh có sáng ki n t o thêm c p t ng 1 sao g i là Chu n T ng và tôi bi t rõ 3 v Đ i Tá T L nh 3 s đoàn thu c QĐ4 là Đ i Tá Đ ng Văn Quang, Đ i Tá Vĩnh L c, Đ i Tá Nguy n B o Tr cùng v i m t s Đ i Tá khác đ c g n 1 sao t i B ch dinh V ũng Tàu năm 1964. Đây có th nói đ u n quan tr ng c a Quân Đ i có c p t ng m i 1 sao và các v Đ i Tá nói trên là nh ng c p ch huy c p s đoàn nh đ ng lo t đ c phong lên hàng t ng đ u tiên. Cũng th i Trung T ng - Đ i T ng Nguy n Khánh quy ch quân nhân hi n đ ch và tr b đ c ban hành và T L nh S Đoàn có công tr ng s đ c g n 2 sao, Quân Đoàn 3 sao, L Đoàn Tr ng 1 sao, Trung Đoàn Tr ng 3 mai b c, Ti u Đoàn Tr ng 2 mai b c...(Đ i T ng Nguy n Khánh đang c ng t i Sacramento).

Tôi nh mãi, ng ch quân nhân tr b khi t t nghi p (sau 1955 - t khóa 6...) ra tr ng sĩ quan Th Đ c mang lon Chu n Úy. Nh ng sĩ quan ngành B o An, sau này g i là Đ a Ph ng Quân cũng h c t i tr ng sĩ quan Th Đ c nh ch l c quân đ c đeo lon Thi u Úy dù không có b ng Trung h c ĐNC, ch có ch ng ch tam nh cũng tình nguy n thi tuy n vào đ c. Trong khi đó t Khóa 13 Th Đ c (1962) tr v sau sinh viên sĩ quan ch l c quân phi có văn bằng t i thi u Tú Tài 1 và t ng đ ng. Nh ng Chu n Úy t khóa 6 đ n khóa 13, có ng i mang lon 5-6 năm mà v n ch a”t đ ng” lên Thi u Úy. V i quy ch m i th i T ng Khánh, c p Chu n Úy ra tr ng đúng 1 năm không vi ph m k lu t quan tr ng đ ng nhiên lên Thi u Úy mà là Thi u Úy t m th i (nhi m ch c) và 1 năm sau m i lên Thi u Úy th c th . Nh v y, t Chu n Úy m i ra tr ng, đúng 2 năm sau lên Thi u Úy th c th và 2 năm sau n a đ c thăng Trung úy nh bên ng ch hi n đ ch. T t c sĩ quan c p Chu n Úy c a Khóa 13 Th Đ c đ ng nhiên đ c đ c ân h ng tr n v n quy ch m i m này. Khóa 13 Th Đ c ra tr ng ngày 28.12.62 đ n cu i năm 63 (sau cu c đ o chánh 1.11.63) đ c 1 năm vài ngày, đ ng nhiên đeo 1 mai vàng và các khóa Th Đ c tr c cũng đ u lên lon Thi u Úy và đ c h i t h ng thâm niên c p b c.

Khi Trung T ng Nguy n Văn Thi u v Vùng 4 Chi n Thu t g n cu i năm 1964, chi n tr ng vùng đ ng b ng sông C u Long b t đ u sôi đ ng mà sôi đ ng nh t và cũng là lúc QLVNCH thu g t nhi u chi n th ng v vang nh t, đó là th i Trung T ng Đ ng Văn Quang làm T L nh n i ti p Trung T ng Nguy n Văn Thi u v trung ng nh n nhi m v m i.

TRUNG T NG Đ NG VĂN QUANG

Nh ng ai t ng ph c v trong các đ n v thu c Vùng 4 Chi n Thu t th i gian 1964 – 65 - 66... có th công nh n r ng, Trung T ng Đ ng Văn Quang gi ch c v T L nh Quân Đoàn 4 & Vùng 4 Chi n Thu t kiêm Đ i Bi u Chánh Ph Mi n Tây r t “mát tay”, là th i đi m kiêu hùng nh t c a quân dân mi n Tây, chi n th ng n i ti p chi n th ng, an ninh lãnh th đ c v ng ch c nh t.

V i 3 s đoàn b bnh tinh nhu cùng các đ n v Bi t Đ ng Quân bi t l p, các tr i L c L ng Đ c Bi t biên phòng đ c theo biên gi i t Hà Tiên qua Châu Đ c, Ki n Phong và Ki n T ng, trên 200 cây s làm rào c n s xâm nh p vũ khí, ti p li u và b đ i chính quy CSBV xâm nh p qua t bên x Chùa Tháp – Kampuchia. Cũng th i Trung T ng Đ ng Văn Quang, 3 s đoàn c h u c a QĐ4 : S Đoàn 7, 9, 21 B Binh - b bnh là hoàng h u c a chi n tr ng nh m t v t ng c a quân đ i Pháp đã nói. Các đ n v này đ u t o nhi u chi n th ng v vang liên t c, đ t tên riêng các cu c hành quân c p s đoàn. Khu Chiên Ti n Giang v i SĐ7BB, tên cu c hành quân là Ti n Giang (Ti n Giang 1,2,3...). Khu 41 Chi n Thu t v i tên cu c hành quân c a SĐ9BB là C u Long và SĐ21BB – Khu 42 Chi n Thu t v i tên gi i là Dân Chí.

Riêng S Đoàn 21 B Binh, t lúc Đ i Tá Đ ng Văn Quang v làm T L nh, ông đã đ t tên Dân Chí cho các cu c hành quân s đoàn. Các cu c hành quân nh c p Ti u khu và Trung đoàn c h u c a Khu 42 Chi n Thu t cũng dùng tên Dân Chí và kèm theo TK là c p ti u khu và TRĐ c p trung đoàn... Vì v y, khi T ng Quang v C n Th , ông đã ra l nh 3 SĐ thu c quy n cũng đ u có tên nh nêu trên. Th i đi m này, Ban Thông Tin Báo Chí c a chúng tôi đ c c ng chịu nh t và đích thân Trung T ng Quang cho thêm nhi u ph ng ti n, thi t l p đ c 1 nhà in đ in bán nguy t san Chi n Sĩ Mi n Tây mà tôi là T ng Th Ký Tòa So n. Ban Thông Tin Báo Chí đ c tăng c ng thêm nhi u ng i có kh năng nh nhà văn Nguyễn Vũ - Vũ Ng Chiêu, nhà th Tô Thùy Yên - Đinh Thành Tiên, giáo s tri t: Lê Văn T n - Nguyễn Văn Oánh (h và ch lót có th sai), giáo s Pháp văn Phan Thông H o, k s Canh nông Nguyễn văn Hoàng, lu t s Võ T C u, Mai Hòa - m t phóng viên chi n tr ng n i ti ng, c h u c a Ban TTBC/QĐ4...có sĩ quan v a ra tr ng đ c xin ho c thuy n chuy n v đây. Ban Thông Tin Báo Chí lúc này lên cao đi m và m r ng v thông tin, vi t phóng s chi n tr ng cung c p cho phát thanh và c báo chí trung ng. Nhà in riêng c a QĐ4 (in truyền đ n, báo bán nguy t san Chi n Sĩ Mi n Tây, in 2 t p sách cái nhìn m i m v xây đ ng nông thôn, chính Trung T ng Quang gi i anh T n và anh Oánh lên văn phòng, ông ch th 2 anh vi t v đ tài này do s ch đ o c a ông T ng và đích thân ông s a ch a, hi u đnh hoàn ch nh m i xu t b n). Ngoài ra chúng tôi có ch ng trình phát thanh trên h th ng Đài Phát Thanh Ba Xuyên gi i là Ti ng Nói Vùng 4 Chi n Thu t (Đài PT Ba Xuyên đ trên đ ng t Th xã Khánh H ng – Sóc Trăng đi Bãi Xào - qu n l Châu Thành hay M Xuyên, n i bán đông chà là s ng và món nh u t i ch , nhi u nh t m i n Tây).

Tóm l i, th i Trung T ng Đ ng Văn Quang “tr v” mi n Tây là th i c c th nh c a Ban Thông Tin Báo Chí do tôi làm Tr ng Ban, bên c nh có 1 Thi u Tá và 2 Đ i Úy M làm c v n cùng v i nhân viên 8 ng i, quân s ngang b ng v i Ban TTBC c a QĐ4. Chúng tôi làm vi c r t đ d dàng, khi nghe có tin chi n th ng hay nh ng cu c hành quân l n c p s đoàn v i tên Ti n Giang, C u Long, Dân Chí chúng tôi bi t thu c khu chi n thu t nào, xin tr c thẳng đ a ký gi VN ho c ngo i qu c đ ng Sài Gòn đ n ngay m t tr n. N u phía VN ch a có ph ng ti n thì c v n M xin cho chúng tôi ngay. Thí đ cu c hành quân Ti n Giang, chi n th ng v vang, ông T ng Vùng ra l nh Ban Thông Tin Báo Chí m i ký gi t Sài Gòn xu ng quay phim, ch p hình, th c hi n phóng s. Chúng tôi liên l c v i SĐ7 đ a xe v Sài Gòn đón ký gi xu ng M Tho và đ n BTL/SĐ7 M Tho đ có th giúp ph ng ti n tr c thẳng đ a đ n chi n đ a. Khi S Đoàn 21 BB có cu c hành quân Dân Chí r ng U Minh - Cà Mau và chi n th ng l n, mu n

m i ký gi xu ng thì chúng tôi ph i v n đ ng, xin c p 1 hay 2 chi c tr c thẳng t Sài Gòn (sau này, th ng thông qua Kh i Thông Tin Giao T Dân S c a T ng C c Chính Tr m i giúp và xin ph ng ti n v i T ng C c Ti p V n).

N u tôi nh không l m, tên các cu c hành quân c a các S đoàn không thay đ i khi Thi u T ng Nguy n Văn M nh v thay th Trung T ng Đ ng Văn Quang. Trung T ng Nguy n Đ c Th ng v thay th Thi u T ng Nguy n Văn M nh sau v T t M u Thân 68, Trung T ng Th ng có thay tên các cu c hành quân, tên m t v t ng anh hùng đã ch ng quân ngo i xâm Pháp t i chi n tr ng mi n Tây: Tr ng Công Đ nh...

Năm 1966, Trung T ng Đ ng Văn Quang đ c Thi u T ng Ch T ch y Ban Hành Pháp Trung ng Nguy n Cao K “m i” v gi ch c v nghe thì l n l m, T ng y Viên K Ho ch trong N i Các Chi n Tranh. Đây là ch c v “ng i ch i x i n c”, Trung T ng Quang là m t v t ng tr (35-36 tu i đã đeo 3 sao) và đã hoàn thành ch c trách tuy t v i mi n Tây t o nhi u chi n th ng v vang và đ c lòng dân chúng, nh t là l c ng giáo phái Ph t Giáo Hòa Hào tin t ng và kính tr ng. Có th nói T ng Quang là T ng Vùng Chi n Thu t có nhi u uy tín nh t lúc b y gi . Ông l i có công r t l n trong vi c v n đ đ t n n móng thành l p Vi n Đ i H c C n Th , chính Trung T ng Quang là v t ng Vùng đã xây đ ng m t nghĩa trang Quân Đ i r ng l n khang trang t i C n Th ch thua t m vóc Nghĩa Trang Quân Đ i (Biên Hòa). Trung T ng Đ ng Văn Quang đã h tr h t mình nhà văn nhà báo An Khê Nguy n Bính Thịnh xu t b n t nh t báo Mi n Tây, tòa so n đ t g n b n Ninh Ki u mà tôi là “con thoi” (lo giúp đ t báo) gi a Trung T ng Đ ng Văn Quang và nhà văn An Khê (sau này th i Thi u T ng Nguy n Văn M nh t báo s ng ngo c ngo i, đ n Trung T ng Nguy n Đ c Th ng v thì nh t báo Mi n Tây “t t th ”). T nh t báo Mi n Tây là t báo đ u tiên trong l ch s báo chí VN xu t b n t i mi n Tây. Hi n nay, Ban biên t p c a nh t báo Mi n Tây do nhà văn An Khê làm ch nhi m (c u Thi u Tá Ti u Đoàn Tr ng b th ng n ng thành ph binh và anh An Khê đã ch t Phá ch ng h n 10 năm) có m t ng i hi n đang ho t đ ng báo chí, v n h c t i thung lũng hoa vàng San Jose: nhà báo nhà văn Nguy n Thi u Nh n t c Lão Móc có th bi t s ki n l ch s này.

Chính xác h n, Vùng 4 Chi n Thu t kiêu hùng nh t là th i đi m 64 – 65 - 66 h n h n các ông T ng t ng ch huy vùng này tr c đó (và có th nói sau này, cho đ n ngày 30.4.75).

Trung T ng Đ ng Văn Quang là t ng lãnh g n gửi nh t v i Trung T ng Nguy n Văn Thi u (cùng Khóa 1 Đ p Đá Hu t c là Khóa Qu c Tr ng B o Đ i, ti n thân c a Tr ng Võ B Qu c Gia Vi t Nam – Đà L t) và là c p ch huy đ i đ n v tài giới đ c Trung T ng Nguy n Văn Thi u tin c y và đ b t thay th ông đ ng b ng sông C u Long. Ông là ng i thân c n v i T ng Th ng Nguy n Văn Thi u trong nh ng ch c v cao c p nh t nh Ph Tá (C V n) T ng Th ng Nguy n Văn Thi u v Quân S , An Ninh & Tình Báo Qu c Gia, T ng Th Ký H i Đ ng An Ninh Qu c Gia... cho đ n ngày T ng Th ng Nguy n Văn Thi u t ch c trao quy n l i Phó T ng Th ng Tr n Văn H ng... Trung T ng Đ ng Văn Quang đeo 3 sao t năm 1965 và cho đ n 30.4.75, 10 năm dài.

Tôi xin m đ u ngo c đ y, t i sao Trung T ng Đ ng Văn Quang, ng i hùng c a mi n Tây b T ng K “ch i” b ng nhi u cách phao tin ông T ng v n sinh đ t i Phú Lâm Châu Đ c, s ng và l n lên Sóc Trăng (cùng quê v í Trung T ng Đ ng Văn Đ c) là k th Nam B c và “xào n u”, th i ph ng lên là t ng lãnh tham nhữg g c. Tình báo CSBV mu n T ng Quang ph i thân b i danh l i t, m t uy tín c a c p ch huy tài gi i; nên chúng phao tin x u nh buôn bán b ch phi n, thu c tây l u, ti n g i ngân hàng Th y Sĩ nhi u tri u dollars...cho ông T ng Quang nh m tr thù, cách đ i u quân tài tình c a ông, đánh tan tàn các đ n v chính quy c a CSBV xâm nh p b ng đ ng bi n và đ ng biên gi i Kampuchia. T ng Quang là cánh tay đ c

c a T ng Th ng Nguy n Văn Thi u sau này. K đên, ông T ng cùng v i gi i trí th c, dân mi n Tây, Giáo H i Ph t Giáo Hòa H o xin thi t l p Vi n Đ i H c C n Th . Không bi t vì lý do gì, th i uy quy n T ng K n m h t trong tay (N i Các Chi n Tranh) c ng quy t không đ ng ý. T ng Quang theo phe mi n Tây xin cho b ng đ c thành l p Vi n Đ i H c C n Th nên làm ph t ý T ng K . Khi Trung T ng Nguy n Văn Thi u l p liên danh ra ng c T ng Th ng năm 1967, Thi u T ng Nguy n Cao K cũng có liên danh tranh c . C 2 ông T ng cùng ra tranh c 2 liên danh khác nhau, chia phi u quân nhân, có th c 2 liên danh đ u th t c và liên danh dân s nh liên danh Tr ng Đình Dzu (lu t s , thiên t) hay liên danh dân s nào khác s đ c c . Vì v y H i Đ ng T ng Lãnh m i có cu c h p quy t đ nh sáp nh p 2 liên danh c a Trung T ng Thi u và Thi u T ng K làm m t. Tôi nghe k l i bu i h p đó r t gâ c n, các ông T ng v n xu t thân t khóa 1 Nam Đ nh (cùng khóa v i T ng K) đ u nhi t li t ng h Thi u T ng Nguy n Cao K . Đ i ngh ch l i, Trung T ng Đ ng Văn Quang h t lòng ng h Trung T ng Nguy n Văn Thi u và nhi u t ng lãnh khác g c mi n Trung, mi n Nam cũng ng h , nên có th là cái lý do T ng K “ghét” T ng Quang th m t nên chuy n phao tin, thù d t T ng Quang tham nhữg g c đ c phe T ng K khu y đ ng d d i th i đ i m đó. Chuy n này còn kéo dài đ n tr i t p trung ng i t n n CS Texas năm 1975, cũng có ng i mu n hành hung, nói ông T ng Quang “đ u n u’ tham nhữg nên m t n c...

Ngoài ra, còn m t y u t quan tr ng khác, th i Trung T ng Đ ng Văn Quang làm T L nh V4CT, c v n M đ ngh đ a vài đ n v l n c a M v V4CT k c Đ i T ng M Westmoreland cũng có ý ki n đó n a. Trung T ng Đ ng Văn Quang vi n nhi u lý do là QLVNCH đ c s tích c c ng h c a dân chúng và các đ n v giáo phái tân tuy n có tinh th n chi n đ u tuy t v i; các đ n v ch l c và đ a ph ng c a các ti u khu đ s c ngăn ch n s xâm nh p c a b đ i CSBV và luôn chi n th ng nên không c n có các đ n v l n c a Hoa K và xin Hoa K tăng c ng giúp các Vùng Chi n Thu t khác. Nghĩa là T ng Quang m nh đ n t ch i Hoa K đ quân xu ng mi n Tây. Có m t l n T ng Quang tâm s v i chúng tôi cùng ng i trên tr c thng ch huy C & C, n u quân M t đ vào mi n Tây thi chúng ta m t ph n nào chánh nghĩa ch ng quân CSBV mà chúng ta đ s c, ăn thua đ v i quân chánh quy CSBV. M t v khác CIA, c v n M mu n T ng Quang ph i tri t h Đ i Úy LLDB Dan Marvin cùng v i 5 nhân viên M khác luôn c tr i bi t kích ho c b t Đ i Úy Dan Marvin gi i giao v Sài Gòn. Lý do, Đ i Úy Dan Marvin không thi hành l nh ám sát Qu c Tr ng Sihanouk Kampuchia (nh m b t mi ng v tai ti ng này). Đ i u c n l u ý toán LLDB này đang làm c v n cho Tr i Bi t Kích biên phòng Dân Nam thu c qu n An Phú – Châu Đ c r t đ c s m n m c a dân chúng đ a ph ng và Giáo H i Ph t Giáo Hòa H o. Tr i Bi t Kích biên phòng Dân Nam do các c u chi n sĩ Hòa H o đ i quy n ch huy c a Thi u Tá Lê Văn Ph i (Trung Tá Ph i đang đ nh c Hoa K) đ i u hành ch huy. N u s đ ng đ n v chính quy QLVNCH tiêu di t tr i này thì s có hàng trăm chi n sĩ ch ng c ng nhi t thành cng b ch t lây. Vì v y, T ng Quang cũng ch ng và ông t gi i quy t t đ p nên cũng không đ c lòng Hoa K, không ngoan ngo n làm theo b t c cái gì c v n Hoa K mu n. Th i gian sau khi T ng Quang v Trung ng thì M đã đ a c S Đoàn 9 BB đ t b n doanh t i căn c Đ ng Tâm - M Tho, đ n v này cũng ch ng t o đ c thành tích chi n th ng v vang nào nh QLVNCH.

Vì v y, có th vài phóng viên c a Hoa K m n c bên phía VNCH, CSBV tung tin T ng Quang tham nhữg s 1 c a ch đ và các c quan truy n thông b nhi m n c đ c c a T ng K l i phóng đ i l n n a nên gi i truy n thông M l i nêu đích danh T ng Quang tham nhữg g c...nên có nhi u ng i Vi t t n n CS tin m i làm phi n ông T ng đáng th ng. Chuy n tình báo CSBV phao tin T ng Quang buôn bán b ch phi n và thu c Tây l u khi ông làm T L nh V4CT (và sau này khi T ng Quang làm Ph Tá T ng Th ng Nguy n Văn Thi u).

Chuy n 1 ông Tng mi n Tây mà buôn bán ma tuý và thu c Tây l u thì qu th t là chuy n c a cõi trên mà cũng có ng i tin cho t i ngày nay m i là l . Hi n nay, ông và bà Tng cùng đang n m trong Nursing Home ở Sacramento do 2 v ch ng đ t , làm d i quy n ông năm x a QĐ4 h t lòng chăm sóc, thăm vi ng vì t t c 7 đ a con c a ông bà Tng Quang đ u xa nh Pháp, Úc, Canada và 2 ng i Maryland và Indiana. Cu c s ng c a 2 ông bà hi n nay ch tính b ng thág thoi vì l n tu i vào hàng 8, ông b b nh Alzheimer, bà b b nh tim và ti u đ ng...

Xin m i các chi n h u và đ c gi tìm đ c bài báo vi t v cu c đ i c a Tng Quang v i nh ng th thách bi th m t Sài Gòn đ n Sacramento, v i cái tit: The Trial of General Dang – From Saigon to Sacramento, a South Vietnamese General’s Journey Proves Old Soldiers Don’t Fade Away, They Stick Together c a nhà báo R.V. Scheide

(email: rvscheide@newsreview.com) đ ng trên t tu n báo Sacramento News & Review (SN & R), phát hành t i Sacramento và có n b n i nh u thành ph khác i mi n B c Cali. Bài báo có kèm theo nh u t m hình h i còn oai quy n c a Trung Tng Quang mà c u Trung Tá LLĐB Dan Marvin có đ c và ông đã vi t thành sách v i t a đ “Expendable Elite – One Soldier’s Journey Into Covert Warfare” xu t b n năm 2003 nói v cu c đ i c a ông Dan, 1 sĩ quan LLĐB M tham chi n t i VN và có lòng câu chuy n Tng Quang c u m ng tác gi ..

Bài báo này có trong s Volume 20, Issue 27 ngày th năm 4.12.08. Đ a ch tòa so n 1015 20th Street – Sacramento, CA. 95811, tel: 916.498.1234 và Editorial Fax: 916.498.7920 ho c lên Web site: [www. newsreview.com](http://www.newsreview.com) trong m c Local Stories. Bài báo có trích đ n l i c a ông Tom Polgar, trum tình báo CIA ở Sài Gòn lên ti ng chánh th c, Tng Quang không tham nhũng, không có ti n g i ngân hàng Th y Sĩ và nh ng chuy n ly k khác mà ng i ta áp đ t tham nhũng cho m t ông Tng tr và th c tài c a QLVNCH trong h n 40 năm qua. Nh có s xác minh c a trum CIA, Th ng Ngh sĩ, Dân Bi u Liên Bang và có đ n th nh nguy n c a Trung tá Dan Marvin g i lên Tng Th ng Bush (Bush cha), B Ngo i Giao M cho Tng Quang nh p c nh và đ nh c Hoa K th p niên 90. Tr c đó B Ngo i Giao M t ch i c p Visa cho Tng Quang v i 2 lý do vì ông b tr i t n n Texas h n 1 tháng nh quy đ nh và quan tr ng ông b ghép t i tham nhũng nên không đ c vào n c M ...

Có m t l n, cách nay ch ng 6 năm khi c u Trung Tng Đng Văn Quang còn ở Atlanta - Georgia, tôi, t Sacramento có bay sang thăm “th y cũ” và đ em câu h i ông b t tham nhũng g c c a ch đô VNCH mà CSBV, phe ta Qu c gia và c quan truy n thông M cùng “b h i đ ng” mà nay ông Tng l i nghèo x xác. Trung Tng Quang nói r ng, thiên h k c ng i Vi t qu c gia, CSBV và vài nhà báo M thêu đ t đ đ i u nào tôi buôn bán b ch phi n, đ u c tích tr thu c tây nh p vào đ chuy n lên Sài Gòn bán, có ti n đ n nh u tri u dollars M g i ngân hàng Th y Sĩ...Tôi (đ i ý l i TT Quang) nh cái thùng rác h li ng vô nh ng gì đ b n c a ch đ , tôi không lên ti ng vì tôi tin có Chúa bi t là đ , ngoài ra Tng Th ng Thi u bi t và l ng tâm tôi bi t, còn ng i đ i nói gì m c k h . Vì nh ng l i nói chân tình đó c a m t ng i th y cũ mà v ch ng tôi h t lòng giúp đ m i ông bà Tng v đ nh c t i Sacramento, cách nay h n 3 năm, và chúng tôi t nguy n lo cho 2 ông bà Tng đ n ngày đ c Chúa b nh m l n cu i v Vùng 5 Chi n Thu t.

TRUNG TNG NGUY N VĂN M NH

Trung Tng Đng Văn Quang khi đ c Thi u Tng Nguy n Cao K “c t nh c” v trung ng làm Tng y Viên, Thi u Tng Nguy n Văn M nh đ c đ i u v thay th . Tng M nh g p tr n t ng công kích t ng n i d y c a c ng s n, v T t M u Thân năm 1968. C t ng c a ông treo t i B T L nh QĐ4 đ i l Hòa Bình C n Th , b VC pháo kích vào làm r t c t ng vào sáng M ng M t T t. Trong khi đó, VC đã xâm nh p vào khu tr ng Ti u H c g n vòng rào

BTL/QĐ4, khu nhà Xã Đ ài, Vi n Đ i H c C n Th , Thánh Th t Chi u Minh (?) c a đ o Cao Đ ài, đ i di n g n đ ài phát thanh C n Th . Các n i này ã ngay l mũi c a v t t ng Vùng 4 Chi n Thu t. Chi n tr n ác li t x y ra đ ng lo t t i các khu chi n thu t. C t t ng b bay là đ i m g , ông T t ng M nh b thay ngay b i Trung T t ng Nguy n Đ c Th ng t trung t t ng v . Trung T t ng Nguy n Văn M nh v n xu t thân t khóa 2 Đ p Đá cùng khóa v i Thi u T t ng H Văn T (Th Khoa) ch t vì “c i ng a gió” khi ông đ ng n m ch c Ch Huy Tr t ng Liên Tr t ng Võ Khoa Th Đ c mà khóa 13 p Chi n L c chúng tôi đ ng h c, năm 1962, Đ i Tá Lam S n Phan Đ ình Th v thay th .

Trong các v t t ng tr n nh m Vùng 4 Chi n Thu t, Trung T t ng M nh là v t t ng đ eo kính c n, trông r t th sinh thi u cái oai phong nh các v t t ng T L nh ti n nhi m. Ông T t ng quá hi n lành nên các ông t t ng c p s ã đoàn không n vì nh th i Trung T t ng Đ ng Văn Quang. Trong s đó có Chu n T t ng Lâm Quang Thi, T L nh SĐ9 BB mà tôi ch ng ki n khi 2 v t t ng trao đ i l nh l c...V i tác phong c a Trung T t ng Nguy n Văn M nh là t t ng tham m u, đ ng ch s nên sau này, Trung T t ng Nguy n Văn M nh gi ch c v Tham M u Tr t ng B T t ng Tham M u lâu dài nh t h n các v t t ng ti n nhi m.

TRUNG T T NG NGUY N Đ C TH NG

Trung T t ng Nguy n Đ c Th ng có th nói là cánh tay ph i c a Thi u T t ng Nguy n Cao K , Ch T t ch y Ban Hành Pháp Trung t t ng, t ch c T t ng y Viên Xây Đ ng Nông Thôn, T t ng Th ng v thay th T t ng M nh trong hoàn c nh đ u sôi l a b ng t i vùng đ ng b ng sông C u Long. Chính Trung T t ng Th ng là v t t ng bình đ nh an ninh lãnh th nhanh và các đ n v thu c quy n kính s nh t. Ông là v t t ng T L nh có tác phong võ bi n t i ti n tuy n, t o n t t ng nh t đôi v i thu c c p, xe jeep 3 sao lúc nào cũng mũi tr n đi thanh sát các đ n v đ n trú chung quanh C n Th b t c ngày đ m. Toán c n v c a ông T t ng là nh ng ng i lính ch u đ ng kh nh c nh t, không đ c quy n r i kh i xe hay đ a đ i m xe đ u vì ông T t ng ch t đ n ch t đi, toán c n v tr tay không k p và thu c c p th t ng b ph t h n là đ c t t ng th t ng.

Tôi nh mãi, vài l n tôi đ c l nh theo ông T t ng cùng đi quan sát chi n tr t ng ho c đ n t nh nghe thuy t trình v k ho ch xây đ ng nông thôn... Ông T nh Tr t ng th t ng t chúc ăn u ng t t m t t sau khi làm vi c xong, có nhi u v tai m t c a t nh k c các v dân c đ n tham đ đ đ . G n ch m đ t ch t ng trình làm vi c, bàn ti c đã đ n xong g n phòng h p ch ch m i Trung T t ng Th ng nh p ti c. Nh ng cái tính l p đ c a ông (mu n nêu g ng ng liêm khi t?), không c n xã giao, cá m n ông T nh Tr t ng m i dùng c m tr a r i ch th tài x tr c ch ra phi tr t ng, tôi cùng v i 2 phi công đ ng đ ói meo cũng đ ãnh t t c lên xe ch y theo. Lên ng i trên tr c th ng, sĩ quan tu viên c a ông T t ng là Trung Úy Pháo Binh (cùng binh ch ng v i T t ng Th ng) Hu nh Văn Hu nh móc trong ba lô y ra 1 p bánh mì k p th t dài t ch ng, ông ng i ăn ngon lành, báo h i phi hành đoàn và tôi b c n đ ói hoành hành đ đ i. Ăn xong ông u ng ch ng h n n a bi đ ng n c, ông m i ra l nh cho tr c th ng c t cánh đi thanh sát vài đ a đ i m khác ho c các đ n v đ ng hành quân, đ n chi u m i v l i C n Th . Tôi và phi hành đoàn b đ ói vài l n phát “t n”, sau này đi đ n t nh nào có đ thuy t trình bu i tr a th nào cũng có th t đ i quan khách thì chúng tôi làm sao ăn tr a đ c. V quit dày có móng tay nh n, h đ n ch h p có thuy t trình, tôi xin ngay tài li u và ch t ng trình, sau đó nh ông Tr t ng Ty Thông Tin ho c Tr t ng Kh i Chi n Tranh Chính Tr Ti u Khu xin ông Tr t ng Ty Tài Chánh t nh c p phi u đi ăn do công qu t nh đ ài th . Chúng tôi th t ng ch n nhà hàng sang tr ng c a t nh và g n đ a đ i m thuy t trình. Còn chuy n quay phim ch p hình, tôi nh kh i CTCT ho c Ty Thông Tin cung c p khi tôi tr l i h i tr t ng đ đ i tháp tùng ông T t ng ra phi tr t ng. M i chuy n đ u t t đ p t i khi ông T t ng “b ” thuy n chuy n v trung t t ng ng i ch i x i n c đ

Thi u T ng Nguy n Vi t Thanh, T L nh SĐ7 BB v thay th .
Cái p d c a Trung T ng Th ng th y rõ nh t là tr c văn phòng c a Đ i Tá Tham M u Tr ng QĐ4, đ i di n v i BTL, ông T ng Th ng cho l nh đ m t cái mobile home cũ mèm, ch c m t ông c v n M nào đó v n c b i. Ông ăn t trong đó sau khi đi thanh sát v ho c h t gi làm vi c, không ch u v t dinh khang trang và đ s nh t c a t nh C n Th . M i bu i chi u có 1 ông sĩ quan Quân Y c a Ban QY/ QĐ4 (g n căn phòng tôi đang t trong c xá sĩ quan - Mi u Tiên S) đ n “l i” cho ông t ng 1 mũi thu c kh e (hay thu c b). T c ng chính c a BTL/QĐ4 & V4CT m i qua tr m gác th y m t cái mobile home n m ch ình ình, trông m t th m m . Ai cũng bi t T ng Th ng th ng đêm khuya th c gi c, ông đ n Trung Tâm Hành Quân, cách ch ng ch c b c, theo dõi chi n s c a các đ n v đ ông có k ho ch t c th i vào sáng hôm sau. M t s l p d khác, t B T ng Tham M u cho đ n t t c các đ n v , h chi n sĩ nào có công trong th i gian VC t n công T t M u Thân 1968, mi n có 1 năm thâm niên c p b c đ u đ c vinh thăng 1 c p, anh Hu nh Văn Hu nh và tôi là 2 sĩ quan th ng đi theo T ng Th ng nh k t trên. Chúng tôi ch còn m t vài tháng là có đ 2 năm thâm niên c p b c Trung Úy, theo l đ c vinh thăng Đ i Úy đ t thăng c p đ i trà này. Nh ng ông T ng l p d c a chúng tôi ra l nh phòng T ng Qu n Tr không cho ai thăng c p ch a có đ 2 năm thâm niên, theo ông T ng, BTL/QĐ4 ph i làm g ng (các đ n tr c thu c QĐ4 đóng trong Th xã C n Th và TK Phong Dinh, h ai có 1 năm thâm niên c p b c, xét có công, đ u vinh thăng 1 c p) nên tôi và anh Hu nh Văn Hu nh đ u m t c h i thăng Đ i Úy, năm sau tôi đ c thăng Đ i Úy nhi m ch c đ u năm vì nhu c u Quân L c và cu i năm 1969 đ đ m thăng lên Đ i Úy th c th .

Chúng tôi th ng “nói lén” Trung T ng Nguy n Đ c Th ng dù là m t t ng tài, h t lòng ph c v cho lý t ng đ t n c, nh ng có tánh b c đ ng, gàn đ , có ng i nói ông T ng b iên không bi t khen th ng, nâng đ thu c c p và ch có bi t tr ng ph t, ký c hay cách ch c. Tôi nghĩ r ng, ông T ng đ c c p d i kinh s h n kính m n nh các v t ng T L nh khác. Trong đ i quân ngũ, tôi bi t Trung T ng Nguy n Văn Minh (Minh đ n) là v t ng luôn đùm b c, th ng yêu, giúp đ h t lòng thu c c p, nh t là nh ng ng i g n gửi bên ông. Còn T ng Th ng là ông T ng s đ ng nhân viên tr c thu c làm vi c đ i quy n ông c c nh c nh t cũng không đ c ông ban cho chút ân hu nào. Ông T ng Th ng qu không bi t đ c nhân tâm nên t ng lai s nghi p c a ông cũng đ dang và ông tr l i h c l y b ng c nhân toán đ ng m nhìn cho vui khi đ c gi i ng tr c năm 1975.

TRUNG T NG NGUY N VI T THANH

Thi u T ng Nguy n Vi t Thanh, T L nh SĐ7 BB, t M Tho ông đ c th ng c p b nh m v C n Th thay th Trung T ng Nguy n Đ c Th ng.
Thi u T ng Nguy n Vi t Thanh đ c báo gi i lúc b y gi phong t ng danh hi u m t trong 4 ông T ng thanh liêm, trong s ch nh t trong QLVNCH: nh t Th ng, nhì Chinh, tam Thanh, t Tr ng. Phu nhân c a Thi u T ng Thanh là m t cô giáo v n còn d y h c t M Tho, không b ngh s ph m gõ đ u tr khi T ng Thanh v C n Th , s ng trong m t t dinh r ng l n thên thang. C hai ông bà có cu c s ng tr m l ng, đ o đ c cho đ n ngày Thi u T ng Nguy n Vi t Thanh đang ng i trên chi c máy bay ch huy cu c hành quân v t biên sang lãnh th Kampuchia và b tai n n phi c , c 2 chi c tr c thăng đ u b r i và b c cháy. Thi u T ng Thanh là v t ng tài gi i và đ o đ c b t n n, QLVNCH m t thêm m t v t ng tài sau Trung T ng Đ Cao Trí T L nh QĐ3 & V3CT cũng trong cu c hành quân v t biên tr c đó sang Kampuchia cũng thi t m ng trong 1 phi v tr c thăng. Trung T ng Đ Cao Trí đ c truy thăng Đ i T ng và Thi u Nguy n Vi t Thanh cũng đ c truy thăng Trung T ng. C Trung T ng Nguy n Vi t Thanh đ c dân làng c a ông tôn th ông trong m t ngôi đình, là m t v Th n

Hoàng Bn C nh c a đ a ph ng, đng v i câu Sinh Vi T ng, T Vi Th n.
Tôi làm vi c đ i quy n Thi u T ng Thanh ch ng 1 năm và tôi xin đ i v T ng C c Chi n
Tranh Chính Tr Sà Gòn.

Có m t k ni m v i Thi u T ng Thanh, tôi đ c ông Châu Kim Nhân (sau làm T ng Tr ng Tài Chánh), T ng C c Tr ng C Quan Ti p V n Trung ng (tr c thu c Ph Th T ng) xin v i B Qu c Phòng cho tôi bi t phái v đ m nhi m ch c v Giám Đ c Nha Ti p V n (Hành Chánh) Mi n Tây, m t Nha m i đang thành l p. Thi u T ng Nguy n Vi t Thanh g i tôi t i văn phòng và ông T ng nói ch c v này l n th t, nh ng anh đi thì ai thay th , anh tìm đ c ng i thay th thì tôi cho anh đi. Ng m l i kh u l nh c a T ng Thanh làm sao tôi r i kh i đ c ch c v Tr ng Ban Thông Tin Báo QĐ4 & V4CT đ bi t phái sang hành chánh gi ch c quan tr ng này, ch m tr s có ng i vào ngay vì nhu c u c n thi t g p. Tôi bi t s c h c mình ch ng bao nhiêu, nh ng ch ng ai đ c c p trên QĐ4 l u ý nh tôi vì ngoài nhi m v đi theo ông T ng, còn làm phát thanh, xu t b n nguy t san Chi n Sĩ Mi n Tây, vi t bình lu n phát thanh, phóng s chi n tr ng, ch p hình... và vi c quan tr ng vi t di n văn, nh t l nh cho v T L nh dù m i năm ch ng 6 l n... G n M t Tr i nên th ng b nóng, các ông T ng có th giũa te tua sĩ quan TTBC, nh th i Trung T ng Nguy n Đ c Th ng. Có 1 l n ông T ng Th ng s v đã r i còn hăm đ i tôi đi đ n v khác, vì m t chuy n c v n thông tin báo chí M s p x p v i 1 ký gi M đ n “rình” ch p hình quay phim, ph ng v n T ng T L nh v a m i đáo nh m đ n v m i. Ông T ng Th ng t ng tôi làm chuy n đó mà không trình tr c. Tôi n i sùng trình l n v i ông T ng t i Trung Tâm Hành Quân, tôi làm sai nguyên t c h th ng quân giai, Trung T ng ph t hay đ i tôi đi đâu cũng đ c. Có v Đ i Tá sau đó nói nh v i tôi sao em tr l i v i Trung T ng c ng c i v y, ông T ng gi n đ i em đi thì sao? Sau đó, có l T ng Th ng hi u rõ câu chuy n khi ti p xúc v i ký gi M , không bi t ông T ng và anh ký gi này nói gì mà tôi tai qua n n kh i.

Ng i sĩ quan tu viên c a Thi u T ng Thanh, anh Liên Khía Ích, nguyên là giáo s trung h c đ y Anh Văn tr ng trung ti u Ph c Ki n (sau đ i là Ph c Đ c). Anh Liên Khía Ích g c là ng i Hoa 100% cùng đ y v i tôi tr ng này mà tôi đang gi ch c Giám H c các môn đ y b ng ti ng Vi t, còn anh Liên Khía Ích đ y ti ng Anh gi ng b ng ti ng quan tho i. Anh Liên Khía Ích sinh tr ng Ch L n nên b đ ng viên nh tôi và anh h c Th Đ c sau tôi chừng 5-6 khóa. T i nghi p, anh Liên Khiá Ích cùng ch t theo ông th y vì anh là tu viên c a T ng Nguy n Vi t Thanh, lúc đó anh đeo lon Đ i Úy và ch c ch n anh cũng đ c truy thăng 1 c p nh ông th y c a anh.

K T LU N

Nh trên đã trình bày, tôi t ng ph c v m t ch c v t ngày đ c thuy n chuy n v Mi n Tây năm 1963 cho đ n ngày (đ u năm 1970), tôi r i n i đ t lành chim đ u Phong Dinh v l i Sà Gòn, T ng C c Chi n Tranh Chính Tr . Tôi ph trách v thông tin báo chí c a đ i đ n v này v i 7 v T L nh Quân Đoàn 4 & Vùng 4 Chi n Thu t. Th i gian ng n nh t, th i Trung T ng Nguy n H u Có, th i k lâu nh t v i Trung T ng Đ ng Văn Quang.

Quân Đoàn 4 & Vùng 4 Chi n Thu t qu là vùng đ t g n nh b t kh xâm ph m c a c ng quân v i các v t ng tài v tr n nh m nh Trung T ng Đ ng Văn Đ c, Trung T ng Đ ng Văn Quang, Trung T ng Nguy n Đ c Th ng, Trung T ng Nguy n Vi t Thanh, Trung T ng Ngô Quang Tr ng, Thi u T ng Nguy n Khoa Nam...Chi n th ng nhi u nh t là th i Trung T ng Đ ng Văn Quang, th i đi m đó 5 v Ti u Đoàn Tr ng ki t hi t nh t đ c phong t ng là “Ngũ H T ng Mi n Tây”: Lê Văn H ng, H Ng c C n, L u Tr ng Ki t, Lê Văn Đ n và V ng Văn Tr (hi n nay ch có Trung Tá V ng Văn Tr còn s ng, đ nh c Houston – Texas) đ a QĐ4 thành m t đ n v kiêu hùng vào b c nh t c a QLVNCH. An ninh, toàn v n lãnh th trách nhi m

QK4 đ c b o toàn cho đ n lúc CSBV c ng chi m t QK1 đ n Th Đô Sài Gòn. Khi có l nh buông súng đ u hàng gi c sáng ngày 30.4.75, toàn b Quân Khu 4, mãi vài ngày sau m i hoàn toàn b nhu m đ sau khi 3 danh t ng anh hùng đã tu n ti t theo v n n c ngã nghiêng: Thi u T ng Nguy n Khoa Nam T L nh QĐ4 & QK4, Chu n T ng Lê Văn H ng T L nh Phó QĐ4 & QK4 và Chu n T ng Tr n Văn Hai T L nh SĐ7 BB. Trong khi đó 2 v t ng anh hùng khác cũng tu n ti t: Thi u T ng Ph m Văn Phú, nguyên T L nh QĐ2 & QK2, Chu n T ng Lê Nguyên V , T L nh SĐ5 BB cùng nhi u sĩ quan, h sĩ quan và binh sĩ QLVNCH thà ch t tu n ti t h n là đ u hàng gi c. G ng sáng anh dũng T ng ch t theo thành muôn đ i sau v n còn trong l ch s Vi t Nam.

Chính Trung T ng Đ ng Văn Quang là v T L nh có s năm tháng tr n nh m vùng đ ng s ng C u Long này lâu nh t và đ c đ ng bào đ a ph ng quý tr ng nh t. Đó cũng là th i đi m QĐ4 n i danh kiêu hùng nh t trong quân s , QĐ4 & V4CT luôn chi n th ng n i ti p chi n th ng làm quân thù CSBV khi p s . Ngoài ra, có nhi u thành tích phát tri n kinh t òng nghi p, ông T ng Quang ti p s c xây đ ng đ c Vi n Đ i H c C n Th , thi t l p đ c m t Nghĩa Trang Quân Đ i t m c , B T L nh QĐ4 có nhà in riêng, xu t b n đ c sách báo và giúp m t chi n sĩ ph binh xu t b n đ c t nh t báo đ u tiên đ ng b ng sông C u Long. Chính Trung T ng Đ ng Văn Quang cũng là ng i b ch p m , t cáo tham những vào b c nh t c a ch đ VNCH có nhi u tri u đô la M g i bí m t sang ngân hàng Th y Sĩ c t gi . Qu t i nghi p cho ông T ng t b th đ ch, có nhi u k thù nh CSBV, M , phe ta và nh ng k a dua. Khi t n n CS nh bao ng i khác, Trung T ng Quang ph i đi làm thuê ki m s ng ti m café Martin chuyên lo r a ly, b i phòng ho c làm th s n xu t ly chén t i m t c x ng Montreal - Canada t 1975, đ n 1989 m i đ c có Visa sang đ nh c Hoa K do c u Trung Tá LLĐB Dan Marvin v n đ ng. Ông bà T ng Quang s ng trong c nh thi u th n c hàn Nam Cali trong căn nhà thuê, d lu n cũng không buông tha, h ch i b i th m t trên báo chí hay các n i công c ng nên ông T ng không dám tr ng m t ra nh ng n i đó. Trong lúc đó, bà T ng ph i làm đ a món, bánh quai v c, bánh bao... đi b m i ki m s ng qua ngày. Th cũng b thiên h nguy n r a, nói r ng ông bà T ng giàu quá vì tham những, nay gi b che m t th nhân.

Cu c đ i c a ông bà T ng s ng quá bi th m Nam Cali, r i qua Atlanta-Georgia còn bi đất h n, t trong 1 garage m n, thi u đ i n n c, nhà v sinh...và cu i cùng đ c hai v ch ng m t c p Thi u Tá, đàn em làm đ i quy n ông T ng h n 40 năm tr c m i v đ nh c t i Sacramento và g n đây 2 ông bà T ng vì b m n tính n ng nên đ c đ a vào m t nhà đ ng lão ch ngày v v i Chúa.

Cu c đ i bi th m c a Trung T ng Đ ng Văn Quang v i bao n i hàm oan mà ông đã gánh ch u h n 40 năm, nay c n đ c ng i đ i phán xét l i m t cách công minh và l ng thi n, đ đánh tan m i s hi u l m c a r t nhi u ng i trong gi i t ng c m súng ch ng c ng nh Trung T ng Đ ng Văn Quang và ng i vi t bài này. Danh đ c a Trung T ng Đ ng Văn Quang c n ph i đ c ph c h i tr n v n./.

L I NG I VI T:

Ch c ch n qua m t th i gian quá dài h n 40 năm, ng i vi t có th nh sai đôi chút, nh ng qu tình ng i vi t trình bày theo s hi u bi t gi i h n c a mình đ mong l y danh đ l i c a v t ng tài có nhi u hàm oan mà nhi u ng i hi u l m khinh ghét ra m t.

Xin nói rõ, dù tôi là đ t c a Trung T ng Đ ng Văn Quang lúc Vùng 4 Chi n Thu t - Mi n Tây cũng t ng b ông T ng Quang (T L nh SĐ21 BB) ký ph t 30 ngày tr ng c m khi b đ n v Trung Đoàn 33 v trình đi n đ n v m i P.5/QĐ4 mà đ n ngày nay, tôi luôn m t lòng kính tr ng và hình nh ông T ng Quang luôn ng tr trong trái tim tôi.

Bí n V Trung Tng Đng Văn Quang ,Vùng Bn Chion Thu t Kiêu Hùng

Tác Giả: H i Ký - Tr n Văn Ngà

Chúa Nhật, 08 Tháng 2 Năm 2009 11:25

N u quý v th c gi có đ i u chi c n liên l c, b chính, góp ý, s a ch a nh ng gì g i là sai, xin quý v c t nhiên g i Email: [tranvannga@hotmail](mailto:tranvannga@hotmail.com) . com, đ i n tho i: 916.427.6638 (nhà) và Cell: 916.519.8961. Xin đa t